

2026-02-26

Primärvårdens utbildningsenhet Vård- och omsorgsprogrammet

Strukturerad läraaktivitet:

PNA-prover (kapillär provtagning)

APL undersköterska Primärvård

Förberedelse

- Läs patientens journal. Finns grundsjukdomar som påverkar provtagningen (till exempel diabetes, cirkulationsproblem, antikoagulation)?
- Varför skall vi ta provet? Kontrollera ev. tidigare provsvar.
- Kontrollera om patienten ska vara fastande (gäller särskilt glukos).
- Utför identitetskontroll enligt rutin.
- Informera patienten om provtagningens genomförande och syfte.
- Hur känner patienten inför provtagningen? Finns det rädsla från tidigare provtagningar? Lyssna och bekräfta. Se till att patienten sitter/ligger bekvämt.
- Förbered material och kontrollera att PNA-instrument är fungerande och kvalitetssäkrat enligt lokal rutin.

Genomförande

- Säkerställ god handhygien och tillämpa basala hygienrutiner.
- Desinfektera fingret och låt lufttorka.
- Välj lämpligt stickställe.
- Utför provtagning enligt rutin för aktuellt PNA-test.
- Hantera prov och avfall enligt gällande riktlinjer.
- Avläs och kontrollera provsvar.
- Dokumentera provsvar i journal.
- Rapportera avvikande värden enligt rutin.
- Säkerställ att patient mår bra innan avslutat besök.

Utvärdering

- Följde jag basala hygienrutiner genom hela momentet?
- Utförde jag korrekt identitetskontroll?
- Tog jag ställning till om provtagning var lämplig?
- Genomförde jag momentet på ett säkert sätt?
- Hur upplevdes mitt bemötande av patienten?
- Vad fungerade väl och vad kan förbättras?
- Reflektera gärna och använd Gibbs reflektionscykel.

Länkar:

<https://www.varldhandboken.se/>

<https://www.1177.se/Vastra-Gotaland/>